

SYNTEZA I WŁAŚCIWOŚCI LUMINESCENCYJNE Sr_2CeO_4

Barbara Korczyc, Ludwika Lipińska, Ryszard Diduszko, Artur Wnuk, Barbara Surma

[†]Inżynieria Technologia Materiałów Elektronicznych, ul. Wólczyńska 133, 01-919 Warszawa
e-mail: b.korczyc@gmail.com

Sr_2CeO_4 stanowi atrakcyjny materiał ze względu na praktyczną możliwość wykorzystania go w przemyśle np. w konstrukcji wyświetlaczy z emisją polową. Zsyntetyzowano luminofor za pomocą dwóch niezależnych metod. W każdej z nich zostały wykorzystane inne rodzaje substratów. Zbadano skład fazowy produktów za pomocą analizy rentgenowskiej XRD, mikrostrukturę za pomocą skaningowej mikroskopii elektronicznej SEM oraz wykonano pomiary luminescencji.

Słowa kluczowe: luminofor światła białego, nanoproszek, synteza zol-żel, synteza w fazie stałej.

Synthesis and luminescent properties of Sr_2CeO_4

From an industrial perspective, Sr_2CeO_4 is a particularly promising material because of the possibility of its practical application, for example to the construction of field emission displays. In this work, phosphor was synthesized by two independent techniques, namely a solid state method and a sol-gel method using different starting chemicals. The phase composition was examined by an *X-ray* diffraction method (XRD), whereas microstructure by scanning electron microscopy (SEM). In the end, the luminescence spectra were recorded.

Key words: white light phosphor, nanopowder, sol-gel synthesis, solid phase synthesis.

1. WPROWADZENIE

W niniejszej pracy zaprezentowano niezwykle, nieorganiczny luminescencyjny tlenek o wzorze Sr_2CeO_4 , który został odkryty w roku 1998 roku przez Danielsona dzięki zastosowaniu syntezy kombinatorycznej. Oksyceran strontu został zidentyfikowany techniką przesiewową biblioteki liczącej ponad 25 000 związków przygotowanych metodą automatycznej cienkowarstwowej syntezy. Niskowymiarowa struktura łańcucha Sr_2CeO_4 z końcowymi wiązaniami Ce-O jest ściśle związana z mechanizmem przemieszczenia ładunku, a co za tym idzie z właściwościami emisyjnymi. Mechanizm ten oparty jest na przeniesieniu ładunku od ligandu do metalu (z O^{2-} do Ce^{4+}) [1]. Jest on całkiem odmienny od luminescencji

związków domieszkowanych jonami ziem rzadkich, gdzie emisja promieniowania związana jest z przejściami elektronów z wyższych, wzbudzonych poziomów energetycznych jonów domieszki. Widmo emisyjne Sr_2CeO_4 jest szerokie, obejmuje zakres widzialny z maksimum przy ~ 480 nm.

Związek ten uznawany jest za materiał należący do źródeł światła nowej generacji - tzw. świecących ciał stałych (SSL – *solid state lighting*), wykorzystywanych w technologii LED [2]. Ogromne zalety systemów opartych na diodach LED, takie jak energooszczędność, długi czas życia, światło białe o regulowanej temperaturze barwowej spowodowały że zdobywają one niemal wszystkie rynki oświetlenia – ulicznego, dekoracyjnego, awaryjnego czy przenośnego. Sr_2CeO_4 stanowi silną konkurencję dla dotychczas otrzymywanych luminescencyjnych materiałów tlenkowych a w szczególności dla materiałów domieszkowanych jonami ziem rzadkich. Inne zastosowania to wyświetlacze z emisją polową (FEDs), [3], a także świetłówki czy detektory rentgenowskie [4].

O dużym potencjale badawczym oraz aplikacyjnym świadczy różnorodność metod jakimi próbowano otrzymać Sr_2CeO_4 . Początkowo głównie stosowano reakcję w fazie stałej [3, 4]. W tej metodzie z uwagi na utrudnioną dyfuzję wymagane jest stosowanie wysokich temperatur $\sim 1100^\circ\text{C}$, co może prowadzić do częściowego rozkładu Sr_2CeO_4 i pogorszenia właściwości spektroskopowych. Mokre metody chemiczne mają przewagę nad syntezą w fazie stałej. Mieszanie składników odbywa się w roztworze gdzie dyfuzja zachodzi bardzo szybko i uzyskuje się homogeniczność na poziomie molekularnym. Na ogół temperatury stosowane na poszczególnych etapach syntez są znacznie niższe niż stosowane w fazie stałej. Pozwala to otrzymywać proszki mniej zaglomerowane o dobrze wykształconej fazie krystalicznej.

W literaturze wymienia się wiele metod chemicznych: metodę współstrącaniową [2], syntezę w fazie stałej [6], hydrotermalną wspomaganą mikrofalami [12], spaleniową [4], mikroemulsji [10 - 11], pirolizy [7] oraz najczęściej metodę zol-żel [3, 8 - 9, 13 - 15].

Stosowane są również metody fizyczne np. synteza laserowa [5], ale wymagają one stosowania drogiej, zaawansowanej specjalistycznej aparatury. W prezentowanej pracy do syntezy Sr_2CeO_4 wykorzystano zmodyfikowaną metodę zol-żel oraz syntezę w fazie stałej.

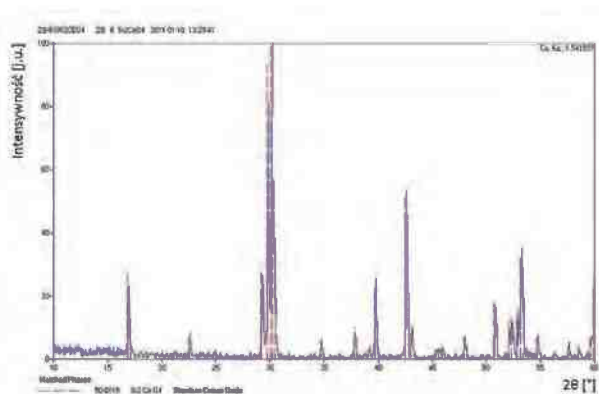
2. CZĘŚĆ EKSPERYMENTALNA

Sr_2CeO_4 został otrzymany metodami syntezy w fazie stałej oraz metodą zol-żel. W pierwszym przypadku CeO_2 został wygrzany w temperaturze 120°C przez 3 godziny. Stechiometryczne ilości SrCO_3 i CeO_2 zostały wymieszane w młynie kulowym z prędkością 100 obr/min przez 4 godziny. Stosunek masy kul mielących do masy substratów wyniósł 1:6. Otrzymaną mieszaninę wypalano w temperaturze 1050°C przez 8 godzin. W drugim przypadku substratami stanowiły $\text{Sr}(\text{NO}_3)_2$ oraz $\text{Ce}(\text{NO}_3)_3 \cdot \text{H}_2\text{O}$. Odpowiednie ilości azotanów zostały rozpuszczone w wodzie dejonizowanej z dodatkiem kwasu cytrynowego. Roztwór grzano w temperaturze 60°C przy ciągłym mieszaniu przez 4 godziny, następnie dodano glikolu etylowego. Po upływie kolejnych 3 godzin roztwór odparowano i suszono aż do otrzymania xero żelu, który roztarto w moździerzu agatowym. Prekursor został wypalony w takich samych warunkach jak w przypadku syntezy w fazie stałej. Od tego momentu Sr_2CeO_4 otrzymane metodą zol-żel będzie nazywane próbką A, natomiast otrzymane metodą zol-żel próbką B. Próbką C określono mieszkankę obu produktów w stosunku 1:1 homogenizowaną w młynie kulowym.

Analizę fazową otrzymanych proszków przeprowadzono przy użyciu dyfraktometru Simens D-500. Do badań użyto linii CuK_α promieniowania rentgenowskiego o długości fali $1.548 \text{ \AA}$. Badanie morfologii próbek przeprowadzono za pomocą skaningowego mikroskopu elektronowego AURIGA CrossBeam Workstation firmy Carl Zeiss. Pomiary fotoluminescencji zostały wykonane za pomocą stanowiska do badań fotoluminescencji wyposażonego w laser helow-kadmowy (He-Cd) generujący promieniowanie ultrafioletowe o długości 325nm , monochromator Jobin Yvon HN460 i fotopowielacz firmy EMI.

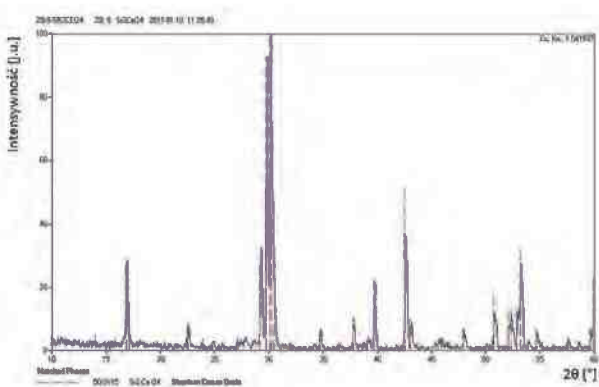
3. WYNIKI BADAŃ I WNIOSKI

Prezentowane dyfraktogramy (Rys. 1-2) świadczą o jednorodności fazowej próbek A i B. Różnią się

Rys. 1. Widmo XRD Sr_2CeO_4 - synteza w fazie stałej (próbka A).

Fig. 1. XRD patterns of Sr_2CeO_4 - solid-phase synthesis (sample A).

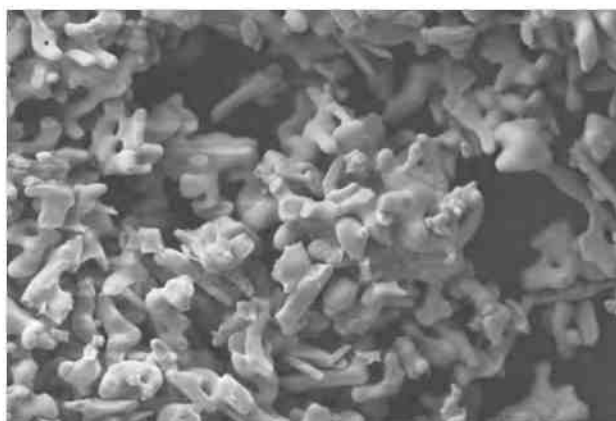

Rys. 2. Widmo XRD - synteza zol-żel (próbka B).

Fig. 2. XRD patterns of Sr_2CeO_4 - sol-gel method synthesis (sample B).

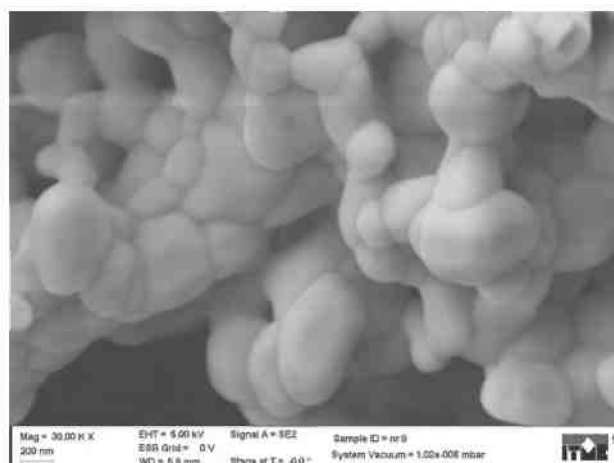
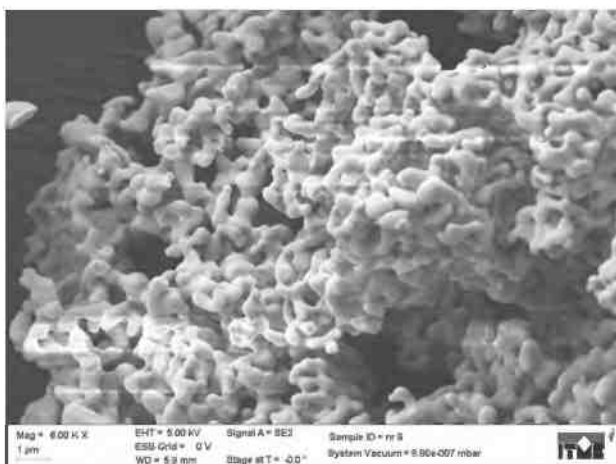
one w nieznanym stopniu intensywnością nielicznych pików, nie ma to jednak żadnego praktycznego znaczenia. Również w przypadku obu produktów syntezy stałe sieci są nieco mniejsze w porównaniu ze wzorcem stechiometrycznym. Dopiero analiza zdjęć SEM (Rys. 3 - 4) pozwoliła dostrzec wyraźne różnice mikrostrukturalne. Próbką B ma mniejsze ziarna o obłym kształcie, ziarna próbki A są mniej regularne. Średnia wielkość ziaren określona za pomocą SEM dla próbki A wynosi $d = 842,38 \text{ nm}$, a dla próbki B $d = 578,98 \text{ nm}$. Są one również silniej zaglomerowane niż w przypadku próbki A. Cechy morfologii tych próbek wydają się być zgodne z oczekiwaniami w aspekcie metod jakimi zostały otrzymane. Warto jednak zwrócić uwagę, że w przypadku próbki A na powierzchni niektórych ziaren znajdują się mniejsze, dokładnie nie zidentyfikowane struktury, prawdopodobnie są to odłamki, urywki, pozostałości powstałe w wyniku łamania się ziaren, na podstawie czego można przypuszczać że próbka A jest bardziej krucha od B. Różnice w mikrostrukturze próbek nie wpłynęły znacząco na ich właściwości luminescencyjne. Z zesta-

wienia zoptymalizowanych widm (Rys. 5) emisyjnych widać że wszystkie próbki osiągają maksimum emisji przy długości fali 482 nm. Duża szerokość widm oraz zaobserwowane intensywne świecenie wzbudzanych proszków potwierdzają, że są one efektywnym źródłem zimnego światła białego. Piki nie różnią się praktycznie szerokością ani polem powierzchni.

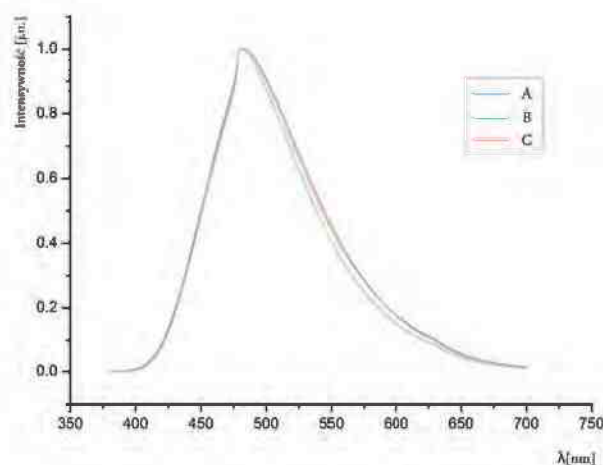

Rys. 3. Zdjęcia SEM Sr_2CeO_4 - synteza w fazie stałej (próbka A).

Fig. 3. SEM pictures of Sr_2CeO_4 - solid-phase synthesis (sample A).

Rys. 4. Zdjęcia SEM Sr_2CeO_4 - synteza zol-żel (próbka B).
Fig. 4. SEM pictures of Sr_2CeO_4 - sol-gel method synthesis (sample B).

Rys. 5. Zestawienie widm emisyjnych Sr_2CeO_4 – próbki A, B, C.

Fig. 5. Emission spectra of samples A, B, C (Sr_2CeO_4).

4. PODSUMOWANIE

Niezależnie od użytej metody syntezy otrzymano jednofazowe proszki Sr_2CeO_4 będące satysfakcjonującymi źródłami efektywnego zimnego światła białego. Barwa oraz intensywność otrzymanego światła są porównywalne dla próbek A i B ale także próbki C, która stanowiła mieszaninę próbek A i B. Na podstawie otrzymanych wstępnych wyników nie można wykazać wyższości metody zol-żel nad syntezą w fazie stałej. W najbliższej przyszłości zbadany zostanie wpływ temperatury kalcynacji w syntezie zol-żel na właściwości spektroskopowe oksyceranu strontu i ustalona temperatura optymalna. Wykonane zostanie również domieszkowanie jonami ziem rzadkich w celu uzyskania cieplejszej barwy emitowanego światła. Autorzy spodziewają się, że

metoda zol-żel pozwoli uzyskać bardziej jednorodny rozkład domieszek, a tym samym materiał o lepszych właściwościach luminescencyjnych.

LITERATURA

- [1] Danielson E., Devenney M., Giaquinta D. M., Golden J. H., Haushalter R. C., McFarland E. W., Poojary D. M., Reaves C. M., Weinberg W. H., Wu X. D.: A rare-earth phosphor containing one-dimensional chains identified through combinatorial methods, *Science*, 279, (1998) 837
- [2] Jiang Y. D., Zhang F., Summers Ch. J., Wang Z. L.: Synthesis and properties of Sr_2CeO_4 blue emission powder phosphor for field emission displays, *Appl. Phys. Lett.*, 74, 12, (1999) 1677
- [3] Lu Ch.-H., Chen Ch.-T.: Luminescent characteristics and microstructures of Sr_2CeO_4 phosphors prepared via sol-gel and solid-state reaction routes, *Journal of Sol-Gel Science and Technology*, 43, 2, 179-185
- [4] Gomes, A.M Pires., O.A. Serra., Morphological study of Sr_2CeO_4 blue phosphor with fine particles, *Quim. Nova* 27 (2004) 5
- [5] Perea N., Hirata G.A.: Luminescent and crystalline properties of blue-white-emitting nanocrystalline Sr_2CeO_4 thin films produced by laser ablation, *Opt. Mater.*, 27, (2005) 1212
- [6] Cheol-Hee P., Chang-Hong K., Chong-Hong P., Jin-Ho C.L Luminescence of Sr_2CeO_4 , *Journal of Luminescence*, 87-89, (2000) 1062-1064
- [7] Liu X., Luo Y., Lin J.: Synthesis and characterization of spherical Sr_2CeO_4 phosphors by spray pyrolysis for field emission displays. *Journal of Crystal Growth*, 290, 1, (2006), 266-271
- [8] Ghildiyal R., Page P., Murthy K.V.R.: Synthesis and characterization of Sr_2CeO_4 phosphor: Positive features of sol-gel technique, *Journal of Luminescence*, 124 (2007) 217-220
- [9] Serra O.A., Severino V.P., Calefi P.S., Cicillini S.A.: The blue phosphor Sr_2CeO_4 synthesised by Pechini's method, *Journal of Alloys and Compound*, 323-324 (2001) 667-669
- [10] Xing D., Gong M. L., Qiu X., Yang D., Cheah K. W.: Characterization of superfine Sr_2CeO_4 powder prepared by microemulsion-heating method, *Journal of Rare Earths*, 24, 3, (2006), 289-293
- [11] Xing D.-S., Shiand J.-X., Gong M.-L.: Superfine Sr_2CeO_4 powder blue-emission prepared by microemulsion method, *Materials Letters*, 59, 8-9, (2005), 948-952
- [12] Kholam Y. B., Deshpande S. B., Khanna P. K., Joy P. K., Potdar H. S.: Microwave-accelerated hydrothermal synthesis of blue white phosphor: Sr_2CeO_4 . *Materials Letters*, 58, 20, (2004), 2521-2524
- [13] Chen S.-J., Chen X.-T., Yu Z., Hong J.-M., Xue Z., You X.-Z.: Preparation and characterization of fine Sr_2CeO_4 blue phosphor powders, *Solid State Communications*, 130 (2004) 281-285
- [14] Li L., Zhou S., Zhang .: 289 Investigation on charge transfer bands of Ce^{4+} in Sr_2CeO_4 blue phosphor, *Chemical Physics Letters*, 453, 4-6, (2008), 283-289
- [15] Zhang Ch., Jiang W., Yang X., Han Q., Hao Q., Wang X.: Synthesis and luminescent property of Sr_2CeO_4 phosphor via EDTA-complexing process, *Journal of Alloys and Compounds*, 474 (2009) 287-291